

Nyugati szemmel a közép-európai szakralitás

(Előszó Dobos Marianne A mezítelen Lázár feltámasztása című könyvének lengyel változatához)

Tizenhárom éves voltam, amikor karácsony és újév között szinte éjjel-nappal olvastam és írtam. Le szerettem volna másolni is azt a kötetet, melynek a címe magyarul: Ha Flandria visszahív. Nagyon mélyen megragadott. Már akkor elhatároztam ezt, mikor korábban nővérem felhívta a könyvre a figyelmemet, és csak néhány napra kölcsönkaptam. Most itt volt az alkalom, és én nagy lelkesedéssel dolgoztam a hideg padláson – hogy senki és semmi ne zavarhasson, hiszen nagycsaládban nőttem fel, tizenketten voltunk testvérek.

Megragadott a szegény sorsú Stefaan kemény elhatározása, aki gyalog indult el Budapestről, hogy pap lehessen. Richard Vervacke kanonok atya segítségével, anyagi támogatásával végezte el tanulmányait. Felszenteléséig, 1943. március 28-ig tíz év telik el. Erről az útról szól a könyv, és a papi életútja kezdetéről. Arról, hogy az oly sok háborús szenvedés közepette és a harcok befejezése után is, látva a sok árva elhagyatott gyermeket, hogyan karolta fel az elesetteket, hogyan épített otthont nekik. A gyermekekkel kezdődött el az élet a „békében”, és mindeközben talált rá a személyesen neki szóló „Jöjj, kövess engem!”-útfára a fiatal atya.

Bár akkor még nem sejtettem, hogy kik és milyen emberek a magyarok, azt meg legkevésbé sem tudtam, hogy felszentelése napja a nándorfehérvári hős, Kapisztrán Szent János ünnepe, de tisztelni kezdtem a magyarokat. Példakép lett számomra Regőczy István atya. Rajta keresztül már akkor csodáltam ezt a nemzetet. Azután, mikor már középiskolás voltam, bekövetkezett 1956-ban a magyar forradalom és szabadságharc. Izgalomban voltunk osztálytársaimmal, hallgattuk a rádiót, a Vatikáni Rádiót is. Figyel-

tünk XII. Piusz pápára, és imádkoztunk, amikor imádságra kérte a magyarokért a világegyházat. Hittük, hogy imáinkkal segíteni tudunk.

Nem gondoltam, hogy az én utam is egyszer itt folytatódik. A kelet-európai rabnemzetek közül, az ezeréves két szakrális nemzetállam, a lengyel és magyar közül, a magyart fogom segíteni.

A gondviselés útjai, mondják, kifürkészhetetlenek. Ez így is van. Azonban csak visszafelé nézve életünkre tudunk különlegesen is rácsodálkozni arra, hogy az isteni tervben milyen pontosan előre elkészített minden.

A Krisztus Ügye Lelki Család (Familia Spiritualis Opus, FSO) alapítója Julia Verhaeghe anya. Isten remekbe szabott sorozatos véletlenjeinek egyike az, hogy az anya és Stefaan már a brügge-i papi szemináriumi éveik alatt találkoztak. Egy szünidőben Julia anya szülővárosában, Geluwéban, ahol szeminaristatársánál töltötte a nyarat, akinek az édesapja karnagy és orgonista volt, egy szentmise után eljátszotta a magyar Himnuszot. A nemzeti Himnusz dallamára, abból fakadóan jött össze a bemutatkozás. Julia anya megígérte, imádkozni fog azért, hogy jó pappá legyen.

Sok év telt el. 1969 októberében jött Julia anya egy nővértársammal és velem Bécsből Budapestre. Azt a feladatot szánta nekem, hogy segítsen a hite és szeretete miatt már hosszú börtönéveket viselt és újra perbe fogott atyát. „Nem hallgathatunk!” – és nemcsak, hogy nem hallgatott, de ezt kapta címmül az újabb, Belgiumban megjelenő könyve.

Élete és a szabadsága veszélyben, de rácsodálkozik a 200 éve történt csodára. 1753-ban egy kisgyermek lóról leesve belezuhant a kútba. Mikor végre rátaláltak, és kihúzták, teljesen száraz volt, és mosolyogva mesélte, hogy egy szép

hölgy tartotta a víz fölött. A szülők már abban az évben hálaemléket állítottak ott Szűz Mária tiszteletére. A helyre előbb csak páran mentek el, de a XIX. században már elég sokan zarándokoltak oda. Mikor a hét templomot építtető István atya rátalált, már csak egy romos kis kápolna volt, nagy gaz közepén. De azt hiszem, lelki szemével azonnal meglátta benne azt: „Bár minden időt és az egész világot Isten »templomának« tekinthetjük, vannak azonban idők és helyek, melyeket Isten kiválaszt, hogy ott és akkor az emberek különös módon is megtapasztalják jelenlétét és kegyelmét. A hit érzékével vezérelt emberek pedig felkeresik ezeket a helyeket, mert biztosak abban, hogy valóban Isten elé állnak, aki ott jelen van” – ahogyan ezt Szent II. János Pál fogalmazta meg homíliájában Łagiewnikiben, amikor felszentelte 2002. augusztus 17-én az isteni irgalmasság tiszteletére az új templomot.

Ha a mai zarándok térdre borul itt, a valahai kiskápolna fölé épült „magyarok engesztelő kápolnijában”, látva, hogy mi lett a kicsiny magból, érzi, hogy különleges helyen imádkozik, melyet az Isten kiválasztott magának, hogy a Szentséges Szűz, a Magyarok Nagyasszonya által kiáraszsa itt a kegyelmét.

Azzal kezdtem, hogyan lett 13 éves koromban példaképem a magyar pap. De azt akkor igazán nem álmodtam, hogy mi leszünk 1969-ben Julia anyával a Kútvölgyi kápolna „első zarándokai”. Azt meg főként nem, hogy a segítsége, munkatársa leszek az atyának abban, hogy felépüljön itt a szentségimádás, az ima, az engesztelés helye. Az ő áldozatos munkáját 1988-ban már szerette a nyugati világban, főként Belgiumban ismerték, anyagiakkal támogatták, bizony hazájában állandó mellőzésnek, üldözésnek volt még akkor is kitéve. Nagy, szinte kivihetetlen vállalkozásnak tűnt, de hát, melyik vállalkozása nem volt az, mikor belekezdett életrajzi könyvének megírásába.

Példáján át hadd legyen felismerhető a gondviselés, amely sohasem késik, legfeljebb egy negyedórát, hogy próbára tegye hitünket, türelmünket. Remélte, mert olyan kiadó akkoriban nem volt, amely ezt vállalta volna, hogy legalább magánkiadásban megjelenhet a könyve. Dobos Marianne szerkesztette és rendezte sajtó alá, és sikerült neki a Kiadói Főigazgatóság engedélyét is megszereznie. 1988 karácsonyára még Szent

II. János Pál pápának is ki tudta vinni a kötetet. Aki egy latin nyelvű köszönőlevélben adta áldását az „Isten vándora” áldozatos papi életére.

Az évek során, a rendszerváltás után, már a Szent István Társulat Könyvkiadó is több kiadásban megjelentette, körülbelül nyolcvanezer példánya vált sok fiatal lelki olvasmányává, és az olvasók közül többen választották a papi szerzetesi hivatást.

Katakomba kereszténység, mint az ősegházban, a földalatti egyház sorsa.

Akkor már közel negyedszázada ismertem Dobos Marianne-t, amikor mint kurátor meghívott Miskolcra, egy konferenciára, melyet Isten Szolgája Kelemen Didák minorita atya (1683–1744) tiszteletére szerveztek. A török kiűzése után (1686), a szatmári béke (1711) után, mit tudott tenni a hazájáért, a rábízottakért egy „kovászember” egy „szentember”.

„A szenteket nem szabad a sírjukban hagyni, de lábat kell nekik adnunk, és akkor majd teszik a dolgukat a mi korunkban is” – Julia anya egy gondolatával bíztattam én is a munka továbbfolytatására. Az azóta eltelt utóbbi évtizedben keletkezett írásaiban a két nép, a lengyel és magyar szakrális összetartozásának szolgálatát vállalta, tette kutatásának tárgyává.

A magyarok és a lengyelek nagy szenteket adtak a világnak, és vannak közös szentjeik is. Népek Krisztusa Magyarország! Népek Krisztusa Lengyelország!

És amikor a két nép közül az egyiket a történelme során az életveszély fenyegette, a másik önzetlenül a segítségére sietett.

Hitler hatalomra jutott, tart a II. világháború, és hogy milyen keservesen nehéz a feladata XII. Piusznak, arról az alább tőle idézett mondat tanúskodik:

„Mikor a pápa hangosan kiáltani szeretne, néha sajnós a kiváló hallgatás ajánlatosabb számára; mikor szeretne segíteni, türelmesen várakoznia kell.”

A történészek folyamatos vitában állnak egyházpolitikáját illetően. Szentté avatása el-elakad. Ezért is örültem, mikor láttam, hogy a szerző, ha érintőlegesen is, hiszen nem erről szól a kötet, de felhívja a figyelmet arra, hogy a Történelem Urának titka, hogy az embereken, adott esetben Szent Péter apostol utódán keresztül csendben cselekszik.

Módom volt ismerni, sőt sokszor vittem autóval is Madre Pascalínát. Gyakran, mikor Rómában éltem, közösségünkbe vittem a vesperásra. Vagy a Vatikánba jártunk, ahonnan sok ráhagyott tárgyi emlékét hozta el XII. Piusznak, és ajándékozta azután nekünk, a Krisztus Ügye Lelki Családnak. Kis múzeum is lett ezekből.

Most, ahogy az ajánló soraimnak ehhez a részéhez értem, nyugati szemmel nézve körül, látom, milyen nagy kegyelmet kaptam, mikor nagy idők nagy tanúit, közöttük Pascalina (Pasqualina) Lehnert megismerhettem. Elő akarom venni, személyes emlékeim mellé, a német nyelvű életrajzi kötetét, nyúlok a helyre, és nincs ott, mert kölcsönadtam.

Ekkor döböntem rá, vissza kell kérnem, és közreműködnöm abban, hogy a magyar és a lengyel fiatalok ne Rolf Hochhuth A helytartó c. drámája alapján ismerjék meg.

Nagyon fontos mindez. Itt és most. A XX. század két világháború és keresztény üldözések korszaka volt. A magyar nemzet számára különösen is nehéz egy mesterségesen kialakított (Trianon 1920. június 4.) Európában.

Napjainkban pedig még nagyobb és sajnos egyre közelebbi a veszély. Amikor a kereszténységellenes erők hadat üzentek a civilizációnak és különösen is Európának. Most, amikor – mint az elmúlt évezredben – Kelet-Európának ismét az a feladata, hogy védőbástya legyen.

Háztetők